

IMAC (55) *vb impf*

i- (54), gi- (1).

inf imać (16). ◇ *praes* 1 sg imãm *Mącz* (2), imãm *Calep* (2). ◇ 3 sg imã (3). ◇ 2 pl imacie (1). ◇ 3 pl imają (8). ◇ *praet* 3 sg m imãł (3). ◇ 3 pl m pers imali (3). ◇ *fut* 2 sg m imać będziesz (1). ◇ 3 pl m pers będą imać (1). ◇ *imp* 2 pl imajcie (6). ◇ 3 pl niech imają (1). ◇ *con* 3 sg m by imãł (1). ◇ *impers* imãno (5); -ãno (4), -ano (1); -ãno : -ano *Górnrzm* (2 : 1). ◇ *part praes act* imając (2).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVII w.

1. *Brać, chwycić, przytrzymywać, ujmować; apprehendere aliquid, comprehendere, praehendere, reprehendere aliquem Cn* (2) :

imać kogo za co (1): Ima pía zã vfzy mijając [*Apprehendens in aures canis*]/ kto fię w ftepuie we przã niewoię. *BudBib Prov* 26/17.

W przén [co] (1) : Ktora ima fkrzydłã ziemię/ á vćiekaiã niezbożnicy przed nią. *BudBib Iob* 38/13.

2. *Porywać, łapać; comprehendere, inicere manus alicui a. in aliquem, praehendere Cn* (50) : *Aggredior – Prziftrupie* [!], imãm, napadam, rzucam fzie nakogo. *Calep* 43b.

imać kogo (14): ARifton on okrutnik/ kiedy ludzi fćinał/ Zony ich fpołu z dzyećmi/ do ciemnicy imãł *RejZwierz* 11; Ktoregoć iakokolwiek pocałuię/ tenći ieft/ imayćieź go [*prehendite eum*] á wiedzćie bęfpiecznie. *BibRadz Mar* 14/44 [*idem WujNT*]; *HistHel* C2; *CzechRzm* 229; *KochSz* A3; *ArtKanc* D9; A ten ktory go wydał/ dał im był znák/ mowiąc: ktoregokolwiek pocałuię/ tenći ieft: imayćieź go [*tenete eum*], *WujNT Matth* 26/48; Ale przed tym wftykim będą was imać [*iniciunt vobis manus suas*] *WujNT Luc* 21/12, *Mar* 14/44; *SarnStat* 518, 927; Bo w tákowym miesćie Chriřtníã imãią/ á Iudařzowi řrebrne pieniãdze dawãią *KlonWor* ++3v, ++60 *Cf Zwrot*.

Zwrot: »gwałtem imać« [*kogo*] (1): OKoło tych/ którzy pãny y bialęglowy gwałtem imãią [*de raptoribus virginum et foeminarum JanStat* 593]/ ták chcemy bydź záchowano *SarnStat* 642.

a. *Uprawdzać, brać do niewoli; abducere per vim aliquem, asserere in servitute, capere aliquem bello, captivare Cn* [*kogo*] (3) : Ruřacy vćiekãiących bili/ fiekli/ kłoli/ imãli/ á drugich w Trubiefie rzece topili *StryjKron* 135, 390, 772.

b. *praw. Aresztować; capere vinclis, coercere et in vincula ducere, ducere in carcerem Cn* [*kogo*] (27) : a tez to krolowy ye^{go} m. nieprziřlusche abi ye^{go} M. miał kazacz ymacz y widawacz czvdze szkodnykj [!] y floczincze *LibLeg* 11/72v; O flugách co niechcã imać: złodzyeiã. *UstPraw* D; choćiaby fię kto řláchćicem vrodził/ á niema ořiadłości/ imãią iy/ gdy mu o złoczyńřstwo winę dãdzą [*Qui enim equestri loco nati possessiones habent nullas, comprehenduntur, cum sceleris sunt accusati*] *ModrzBaz* 85, 36, 72v, 141; kiedyby nigdy infzego człowiekã nie imano/ iednego winnego/ przyzwoliłbym ia ná tãkie prãwo *Górnrzm* C, B4 [6 r.], B4v [2 r.], C [2 r.], C4v, H3; *PaprUp* Gv; Wfzyřtkiē tułãiąćie fie y próżniując Stãrořtowie niech imãią *SarnStat* 521, 204, 258, 385, 522, 926; Więźnie ná pogrãniczne zamki odeřlano/ Ktorych do kilkanãřci tyřięcy imano. *KmitaSpit* C3.

c. *O zwierzętach: polować na coś, łowić [co]* (5) : á Cocodrilla gimaiã na grzebiethy gim wfiađłřzy *FalZioł* IV 32d; Imayćie nam liřzki [*prehendite nobis vulpes*] mãle ktore pfuiã winnice *BudBib Cant* 2/15; To był tłumacz gdy z kofzã ięzykã dořtano/ Albo ná řtražey w nocy Zorawia imano. *KmitaSpit* A4, C5v.

W przeni [kogo] (1) : Nie boy się/ od thego czáfu ludzi żywe imać będziez [ab hoc iam homines eris capiens]. BibRadz Luc 5/10.

***** Bez wystarczającego kontekstu (3) :** concludo Prziwieram/ Ymam. *Mqcz* 56 c; Praehendo, Łapam/ chwytam/ ymam. *Mqcz* 317d; Praehendo – Poriwam, imam. *Calep* 834a.

Synonimy: 1. brać, chwytac, łapać; 2.b. arestować; c. łowić, polować, porywać.

Formacje współrdzenne cf JAĆ.

Cf IMAJĄCY, IMAN, IMANIE, IMIEĆ

TZ